

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z zarządu fundacyi stypendyjnej Kajetana hr. Lewickiego w roku słonecznym 1865.

A. Przychód:

	gotówka	effekta
1. Odsetki od obligacyi indemnizacyjnych i listów zastawnych	1002 zlr. 28 c.	
2. Nadwyżka z dochodów bieżących do majątku narodowego	196 " 45 "	
3. Zwrot danej zaliczki do fundacyi Żurakowskiego	1 " 12 1/2 "	
4. Z sprzedaży obligów indemnizacyjnych	8085 " 55 "	
5. Z przykupu natomiast listów zastawnych		12.200 zlr. — "
6. Z pomieszczeń w kasie oszczędności		50 " 55 "
Suma przychodów	9285 " 40 1/2 "	12.250 " 55 "
7. Do tego zapas pierwotny	546 " 45 1/2 "	17.200 " — "
Razem	9831 " 86 "	29.450 " 55 "

B. Wydatek:

	gotówka	effekta
1. Na zakupienie listów zastawnych (poz. 5. przychodu)	8211 zlr. 24 c.	
2. Na spłacenie kuponów zapadłych od powyższych listów	11 " 79 "	
3. Na wzmocnienie funduszu narodowego (poz. 2. przychodu)	196 " 45 "	
4. Na zaliczkę do fundacyi Żurakowskiego (poz. 3. przychodu)	1 " 12 1/2 "	
5. Na podatek dochodowy od odsetków oblig. indemnizacyjnych	63 " 22 "	
6. Na składkę do kasy oszczędności	50 " 60 "	
7. Na należność za blankiety obligacyjne	2 " 50 "	
8. Na stypendya	700 " — "	
9. Na sprzedaż — obligacje indemnizacyjne		12.000 zlr. — c.
10. Na wydatki drobne	— " 73 "	
Suma wydatków	9237 " 65 1/2 "	12.000 " — "
Do tego zapas ostateczny	594 " 20 1/2 "	17.450 " 55 "
Razem tak jak w przychodzie	9831 " 86 "	29.450 " 55 "
Porównyując istniejący zapas ostateczny	594 " 20 1/2 "	17.450 " 55 "
z zapasem pozostałym w r. 1864	546 " 45 1/2 "	17.200 " — "
okazuje się przyrostu	47 " 75 "	250 " 55 "

Stypendya pobierali w ciągu 1864 r:

1. Adam Pauchocki, uczeń szkoły malarstwa . . . . . 300 zlr.
2. Seweryn Rewacki, uczeń szkoły realnej . . . . . 200 "
3. Feliks Au, uczeń szkoły rolniczej . . . . . 200 "

Na pomnożenie kapitału zarodowego zarządza Wydział krajowy równocześnie zakupienie listów zastawnych w wartości imiennej 800 zlr., a resztę gotówki rozporządzalnej umieszczając w kasie oszczędności, podaje sprawozdanie niniejsze w skutek postanowienia listu fundacyjnego z dnia 14. maja 1862 do powszechnej wiadomości.

Lwów, dn. 21. lutego 1866.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Dnia 1. marca r. b. odbyło się 435., 436. 437. losowanie dawniejszego długu państwa i wyciągnięto numeru seryi 58, 95 i 310.

Numer seryi 58. zawiera obligacje bankowe o pierwotnej stopie procentowej po 5%, a mianowicie Nr. 48.620 az włącznie do Nr. 50.090 z ogólną sumą kapitału 1,001.359 zlr.

Również zawiera numer seryi 95. obligacje bankowe o pierwotnej stopie procentowej po 5%, a mianowicie Nr. 85.568 az włącznie do Nr. 86.291 z całą sumą kapitału, — Nr. 86.293 z połową kapitału i Nr. 86.295 az włącznie do Nr. 86.561 z całą sumą kapitału, razem z kapitałem w kwocie 997.465 zlr.

Numer seryi 310. zawiera obligacje zaciągniętej u bankiera Goll pożyczki o pierwotnej stopie procentowej po 4%, a mianowicie lit. G. Nr. 1401 az włącznie do Nr. 1750, i lit. D. Nr. 3386 az włącznie do nr. 4861 z całym kapitałem w sumie 1,243.200 zlr.,

tudziez wcielone później obligacje Golla o pierwotnej stopie procentowej po 4%, Nr. 3511 az włącznie do Nr. 4808 z ogólną sumą kapitału 4000 zlr.

Zaraz potem nastąpiło dziewiąte losowanie seryi i numerów wygrywających pożyczki loteryjnej z r. 1864, przyczem okazały się następujące rezultaty:

S p i s

wylosowanych 9 seryi i zawartych w nich numerów wygrywających pożyczki loteryjnej, na które przypada kwota wygrana wyższa nad 140 zlr.

Numeru wylosowanych seryi:

45, 1877, 2103, 2585, 2963, 3000, 3081, 3205, 3762.

Z tych wylosowanych seryi przypada na zawarty:

w nume- rze seryi	numer obligacyi	wygrana w kwocie zlr.	w nume- rze seryi	numer obligacyi	wygrana w kwocie zlr.
45	32	400	3000	7	400
	55	400		10	500
	67	1.000		25	400
	72	500		34	400
	77	500		36	1.000
1877	94	400	40	400	
	64	500	45	200.000	
	66	500	47	400	
	2103	6	400	55	500
		18	400	98	500
21		400	3081	15	500
33		500		30	400
36		400		69	1.000
37	400	76		400	
48	2.000	87		400	
2585	73	15.000	89	5.000	
	82	500	92	500	
	89	400	3205	47	5.000
	97	400		68	500
	2963	71		1.000	74
82		500		79	400
85		50.000		80	10.000
89		1.000	92	400	
93		400	93	400	
3762	6	500	3762	7	2.000
	28	400		12	400
	38	400		39	400
	39	1.000		46	400
	47	400		70	400
3000	80	400	3000	86	2.000
	90	400			

Na wszystkie inne powyżej nie wymienione wygrywające numera obligacyi, które zawarte są w wylosowanych seryach, przypada najmniejsza wygrana w kwocie 140 zlr. w. a. Wyplata premii podług planu nastąpi z dn. 1. marca 1866.

Część nieurzędowa.

Lwów, 5. marca.

Pruska Prov. Corresp. rozpisuje się o wewnętrznych kwestiach pruskich i zarzuca izbie deputowanych niebezpieczeństwo i powstawanie przeciw Królowi i jego rządowi naruszenie obowiązku, przekroczenie konstytucyi a w końcu rewolucyjny charakter obrad. O ostatniej zaś mowie prezydenta Grabowa powiada: „Prezydent izby deputowanych zakończył sesję z swojej strony tak, jak ją rozpoczął; nadużył on swego stanowiska do wygłoszenia mowy opozycyjnej, do której jako prezydent w ogóle i zwłaszcza w owej chwili nie był upoważniony. Z oznajmieniem odroczenia była cała działalność izby odtąd legalnie zamknięta, i nikt więcej w izbie nie miał prawa do rozprawiania. Było to więc wyraźne nieszanowanie królewskiego rozkazu odroczenia, i trzeba to przypisać tylko zbyt wielkiej pobłażliwości ministrów, że nie skarcili natychmiast pana Grabowa.“

O zamiarach rządu pruskiego co do kwestyi wewnętrznych nie wiadomo dotąd jeszcze nic pewnego. Dzienniki ministeryalne zaprzeczały stanowczo temu, jakoby miały nastąpić oktrojowania, chyba co do traktatów handlowych z Anglią i Włochami. Ale i temu zaprzeczają dzisiaj, i zdaje się, że pomimo wszelkich wątpliwości nastąpi ratyfikacya z zastrzeżeniem przyzwolenia izby. W takim zaś razie nie potrzeba żadnej ustawy, a tem mniej oktrojowania, ażeby traktat został wykonany.

Podług doniesienia w *Hamb. Corresp.*, miał *poseł austriacki w Kopenhadze* oznajmić, że gabinet wiedeński będzie tak długo sprzeciwiać się zwolnieniu międzynarodowej komisji finansowej, dopokąd Dania nie wyda dokumentów będących własnością Księstw.

W *angielskiej izbie niższej* proponował *Gregory* adres do Królowej z prośbą, ażeby wpływem swoim za granicą starała się uwolnić na przyszłość majątek prywatny od korsarstwa. Ale jenerałny prokurator zbijał ten wniosek, i po dłuższej debacie cofnął go wnioskodawca.

W *izbie włoskiej* interpelował *Machi* o znajdujących się w Rzymie więźniów politycznych. Minister odpowiedział, że na dniu 25. lutego odeszła do *Nigry* nota, która poruszyła na nowo kwestyę uwolnienia tych więźni. I na tem skończyła się interpelacja.

Wniesiona we *francuskim ciele prawodawczem* poprawka do adresu względem Polski została odrzucona. Przy obradach nad *kwestyą meksykańską* żądał minister stanu *Rouher* odroczenia debaty, ponieważ korespondencya rządu francuskiego z meksykańskim nie została przedłożona izbie. Przy głosowaniu jednak przyjęto ustęp ten z zastrzeżeniem, że izba objawi zdanie swoje o tej kwestyi dopiero wtedy, gdy zostaną jej przedłożone najnowsze depesze dyplomatyczne.

La France opowiada, że *hrabia Flandryi* jeszcze przed odjazdem swoim z *Bruxeli* oświadczył otwarcie, iż musi odrzucić stanowczo zrobioną sobie, bardzo pochlebną zresztą propozycyę. Podobne zapewnienie miała otrzymać od niego w Paryżu, gdzie bawił *incognito*, deputacya rumuńska. *Temps* jednak, który równocześnie donosi o odjeździe hrabiego z Paryża do Rzymu, zapewnia, że nie przyjmował on żadnej urzędowej deputacyi i zdawał się unikać starannie wszelkiego zetknięcia się ze światem urzędowym.

Ministryalna pruska *Provin. Corresp.* pisze o wypadkach w *Księstwach Naddunajskich*: Kwestya Księstw Naddunajskich, w której głównie Rosya i Austria mają bezpośredni i naglacy interes, ale która oddawna obchodziła wielce także Anglię i Francyę dla ich wpływu w oryencie, może stać się na nowo przedmiotem konferencyi europejskich. Rząd pruski poświęca tej sprawie z góry najżywszy udział, tak że stanowiska interesów niemieckich jak i europejskich.

O wypadkach w *Bukareszcie* pisze *Monitor* wieczorny: Wypadki w Bukareszcie zwróciły na nowo uwagę na Księstwa Naddunajskie. Nie po raz pierwszy od konferencyi paryżkich powstają trudności na tem polu, ale złatwiano je zawsze w drodze porozumienia się między głównemi mocarstwami i Portą. Można się spodziewać, że dwory, które podpisały konwencyę z 19. sierpnia 1858, potrafią jak dawniej zapobiedz wszelkim dalszym zakłóceniom. Nawet nim jeszcze mogły się naradzić, zgodziły się wszystkie w zdaniu, że kwestye wywołane abdykacyą Księcia Kuzy muszą być przedłożone konferencyi europejskiej. Hrabia Flandryi nie przyjął korony, ofiarowanej mu imieniem Księstw Naddunajskich. Spodziewajmy się, że rząd prowizoryczny będzie się starał unikać wszystkiego, co może utrudniać zadanie gabinetów i niczego nie zaniedba, co może zabezpieczyć utrzymanie porządku publicznego.

Monarchia Austriacka.

Cterdzieste drugie posiedzenie Sejmu krajowego dnia 3. marca 1866.

Marszałek krajowy *x. Leon Sapieha* zagał posiedzenie o godzinie 11½ przed południem. Obecnych posłów było 118. Ze strony Rządu: c. k. komisarz rządowy, radca dworu *p. Possinger*.

Po odczytaniu i przyjęciu protokołu ostatniego posiedzenia oznajmiono, że pp. ks. Fortuna i Rusiecki otrzymali od Marszałka urlop ośmiodniowy. Odczytano potem następujące dwie interpelacye do Wydziału krajowego:

1. Interpelacya *p. Zyblikiewicza* i innych: Wedle ostatniego sprawozdania Wydziału krajowego fundacya hr. Skarbka miała przejść pod zarząd organów przez fundatora ustanowionych, skoro instrukcyja dla kuratora i rady administracyjnej ułożona i zatwierdzona będzie. — Zważywszy, że instrukcyja ta jeszcze 20. października 1863 przedłożoną została c. k. Prezydum Namiestnictwa dla uzyskania zatwierdzenia; zważywszy także, że Wydział krajowy nieotrzymawszy żadnej odpowiedzi, upominał się o nią 23. lutego 1865, podpisanym ma zaszczyt zapytać: W jakim stadium znajduje się obecnie ta sprawa.

2. Interpelacya *p. Landesbergera* i innych: Na posiedzeniu dnia 29go kwietnia 1861 powzięła wysoka Izba na wniosek pośta *Ziemiakowskiego* następującą uchwałę: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w jak najkrótszym czasie wypracował i pod rozpoznanie i uchwalenie wysokiej Izby przedłożył projekt do prawa przeprowadzenia w naszym kraju równouprawnienia starozakonnych.“ — Gdy od tego czasu 5 lat minęło, a zatem zanadto długo tę sprawę wstrzymano, gdy kwestya ta należy do najżywoźniejszych w kraju, a gdy ją nawet w krajach sąsiednich, jak we Węgrzech i na Bukowinie stawiono na porządek dzienny, zaś rozwiązaniu jej u nas zwłoki nie cierpi, albowiem teraz, gdzie idzie o samorządne zorganizowanie kraju, kwestya ta zasadnicza rozwiązana być musi — gdy nakoniec i wniosek Jego Excel. hr. Gołuchowskiego w części do tego zmierza — zatem widzę się spowodowanym interpelować Wydział krajowy: dlaczego dotychczas projektu w tym przedmiocie nie przedłożył, z wezwaniem oraz, aby projekt ten jak najspieszniej przedłożył.

P. Pietruski oświadcza w imieniu Wydziału krajowego, że na najbliższem posiedzeniu na obydwie powyższe interpelacye da odpowiedź.

Odczytano potem dalszy ciąg petycyj wniesionych do Sejmu. Ostatnia ma liczbę 1846.

Petycyje komitetu galic. Towarzystwa gospodarskiego w sprawach szkolnych odesłano na wniosek *p. Młockiego* do komisji edukacyjnej.

P. Boczkowski przedłożył sprawozdanie komisji dla spraw Wydziału krajowego o projekcie etatu osób i płacy urzędników i sług Wydziału krajowego. Przy specjalnej dyskusyi przyjęto wszystkie paragrafy projektu według wniosku komisji z wyjątkiem §. 2. w którym utrzymała się poprawka *ks. Pawlikowa*, redukująca ryczałtowa kwotę na fiakra dla dyrektora kancelaryi z 100 na 50 złr. w. a. Uchwalono ostatecznie w trzecie odczytaniu następujący etat osób i płac urzędników koncepcyjnych, urzędników pomocniczych i sług Wydziału krajowego.

I. Urzędnicy koncepcyjni.

§. 1. Etat urzędników koncepcyjnych, Wydziałowi krajowemu przydzielonych, składać się będzie z sześciu sekretarzy, z sześciu koncepcistów i czterech praktykantów.

§. 2. Posady sekretarzy dzielą się na trzy, koncepcistów na dwie klasy według płacy rocznej.

Płace roczne pobierać będzie:

Dwóch sekretarzy klasy 1szej	po 1800 złr. w. a.
dwóch sekretarzy	„ 2giej po 1660 „ „
dwóch sekretarzy	„ 3ciej po 1400 „ „
trzech koncepcistów	„ 1szej po 1000 „ „
trzech koncepcistów	„ 2giej po 800 „ „
czterech praktykantów	po 500 „ „

§. 3. Liczbę przybrać się mających aplikantów oznaczy Wydział krajowy.

II. Dyrektor kancelaryi.

§. 4. Dyrektor kancelaryi pobiera płacę roczną 1400 złr. w. a. pomieszkanie z opałem i ryczałtowa kwotę rocznych 50 złr. w. a. na fiakra.

III. Kancelarya Wydziału krajowego czyli oddziały pomocnicze.

a) Oddział manipulacyjny.

§. 5. Oddział manipulacyjny Wydziału krajowego składa się: z dyrektora kancelaryi (§. 4.), jako przełożonego oddziału manipulacyjnego i przełożonego ekspedytu zarazem, z protokolisty, z archiwisty i

z sześciu kancelistów, którzy się na dwie klasy dzielą.

§. 6. Gdyby się okazała potrzeba tłumaczy, Wydział krajowy mocen będzie przybrać takowych za stosownem, czy to w pewnych peryodach, czy też w miarę uskuteczionych robót wynagrodzeniem, które wszakże kwoty 600 złr. w. a. rocznie przenosić nie powinno.

§. 7. Płacę roczną pobiera:

a) protokolista	1000 złr. w. a.
b) archiwista	1000 „ „
c) trzech kancelistów klasy 1szej	po 800 „ „
d) trzech kancelistów	„ 2giej po 700 „ „

b) Oddział obrachunkowy.

§. 8. Oddział obrachunkowy Wydziału krajowego składa się: z dyrektora oddziału obrachunkowego, jako przełożonego, z zastępcy dyrektora i z czternastu adjunktów, którzy się dzielą na trzy klasy.

§. 9. Płacę roczną pobierają:

dyrektor oddziału obrachunkowego	2000 złr. w. a.
zastępca jego	1600 „ „
czterech adjunktów klasy 1szej	po 1000 „ „
pięciu adjunktów	„ 2giej po 900 „ „
pięciu adjunktów	„ 3ciej po 800 „ „

c) Oddział kasowy.

§. 10. Oddział kasowy Wydziału krajowego składa się: z likwidatora, jako pierwszego przełożonego, z kasyera, jako drugiego przełożonego, i czterech adjunktów.

§. 11. Płacę roczną pobiera:

likwidator	1400 złr. w. a.
kasyer	1200 „ „
dwóch adjunktów klasy 1szej	po 900 „ „
dwóch adjunktów	„ 2giej po 800 „ „

§. 12. Wszyscy urzędnicy kasowi obowiązani są złożyć kaucyę w kwocie wyrównywającej rocznej płacy w gotówiznie, lub w papierach publicznych podług kursu.

IV. Pisarze dzienni.

§. 13. Liczbę pisarzy dziennych i ich wynagrodzenie Wydział krajowy oznaczy.

V. Słudzy.

§. 14. Etat sług przydzielonych Wydziałowi krajowemu i kancelaryi jego składać się będzie:

- z odźwiernego,
- z portiera,
- z trzech woźnych,
- z woźnego dla oddziału obrachunkowego, nareszcie
- z woźnego dla oddziału kasowego.

§. 15. Słudzy pobierają roczną płacę, mianowicie:

Odzwierny 400 złr. w. a. i 50 złr. w. a. na przepisany ubior, także wolne pomieszkanie w gmachu, gdzie kancelarya Wydziału krajowego umieszczoną będzie, nareszcie dwa sęgi twardego drzewa opałowego;

portier 300 złr. w. a. i odpowiednia liberyę, także wolne pomieszkanie w gmachu, gdzie kancelarya Wydziału krajowego umieszczoną będzie, nareszcie dwa sęgi twardego drzewa opałowego;

trzech woźnych Wydziału krajowego i czwarty dla oddziału obrachunkowego po 300 złr. w. a. i 50 złr. w. a. na przepisany ubior, nakoniec

woźny oddziału kasowego pobiera tytułem rocznej płacy 400 złr. w. a. i 50 złr. w. a. na przepisany ubior.

Woźny kasowy winien jest złożyć kaucyę w kwocie wyrównywającej rocznej płacy.

VI. Stróże.

§. 16. Stróże nie należą do rzędu stałych sług. Liczba ich postanowi Wydział krajowy i oznaczy stosowne ich wynagrodzenie.

Z porządku dziennego przedłożył p. *Pietruski* sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie usunięcia tak zwanej terny przy obsadzeniu prebend, patronatowi laikalnemu podległych, i po dał następujący wniosek wydziału krajowego:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Prosić Najjaśn. Pana, aby raczył najlaskawiej zarządzić stosowne kroki, izby usunięta została praktyka, oparta na dekreście nadwornym z dnia 9. marca 1847, wedle której ordynaryaty wszystkich obrządków w Królestwie Galicyi i Lodomeryi przy obsadzeniu prebend duchownych, patronatowi laikalnemu podległych, podają patronom świeckim tylko trzech kandydatów do wyboru. Natomiast żeby stosownie do postanowień koncylium Trydenckiego i artykułu XXIV. konkordatu przywróconem zostało patronom świeckim prawo wolnego wyboru z pomiędzy wszystkich kandydatów, którzy przez ordynaryaty zdolnymi i godnymi uznani zostaną.“

W ogólnej debacie otwartej nad tym wnioskiem zabrał głos ks. *Kuryłowicz*, oświadczając się przeciw wnioskowi Wydziału krajowego i za zatrzymaniem terny. Po dłuższem motywowaniu zapowiada mowca, że przy specjalnej dyskusji postawi wniosek, ażeby Sejm nad wnioskiem Wydziału krajowego przeszedł do porządku dziennego.

Na wniosek p. *Zyblkiewicza* licznie poparty uchwalono zamknięcie posiedzenia o godzinie 3ciej po południu.

Przyszłe posiedzenie w poniedziałek. Porządek dzienny: Dalsza dyskusya nad wnioskiem o zniesieniu terny. Sprawozdanie komisji o wniosku ks. Kaczyły o kominiarzach. Sprawozdanie komisji o środkach przeciw zarazie bydła.

Wiedeń, 3. marca. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) W c. k. kościele parafialnym w burgu odbyło się wczoraj o godz. 11tej nabożeństwo żałobne za duszę s. p. Cesarza Franciszka I.

Książę Kuza przybył tu przedwczoraj wieczorem w towarzystwie kilku osób pociągiem peszteńskim i był w dworcu kolei przyjmowany przez rozmaite osoby. Książę Kuza w najściślejszem inkognito pojechał dorożką do miasta i stanął u jednego z swoich przyjaciół.

Praga, 2. marca. (*Karygodne demonstracje.*) Wieczorny numer gazety praskiej pisze: Zaszle wczoraj po sesji sejmowej demonstracje nie mogą być cierpiane. Gazeta praska wyraża powszechne ubolewanie nad tem, że rozporządzenia namiestnictwa ku zapobieżeniu demonstracyom nie zostały przez organa rządowe należycie wykonane. Odwołuje się ona do zdrowego rozsądku ludności i powiada, że wszelkie usiłowanie ku ponowieniu tych ubolewania godnych scen będą odtąd niezawodnie z całą surowością i bez względu na osobiste lub inne stosunki jak najenergiczniej przytłumiane.

W Horowicy i w okolicy panowała dzisiaj spokojność. Użycie broni ze strony wojska przy wczorajszych zaburzeniach w Horowicy zostało spowodowane rzucaniem kamieni na wojsko.

O pobycie Najj. Państwa w Peszcie podaje *Gazeta wiedeńska* następującą depeszę telegraficzną:

Peszt, 2. marca. Najj. Państwo w towarzystwie hrabiego i hrabiny Königsegg, hr. Crenneville i barona Sennyey zwiędzali dziś konserwatorium dramatyczne założone dopiero w roku zeszłym. Podczas obecności Najj. Państwa w konserwatorium odbyła się tamże produkcya deklamacyi i śpiewu. Następnie Najj. Pań. zwiędzali miejski zakład sierót, gdzie byli przyjmowani przez burmistrza, radcę magistratu Alkera, przelożonych i członków wydziału, a proboszcz ks. Klempa miał przemowę. Jedna z sierót ofiarowała Najj. Pani bukiet, inna zaś 10letnia miała przemowę, której Najj. Pani wysłuchiła z oznakami widocznego zadowolenia. Najj. Państwo wpisali swoje imiona do przygotowanego album, oglądali roboty wychowanek zakładu, zwiędzali sale. Wielu z obecnych mieli zaszczyt rozmawiać z Najj. Państwem, którzy nakoniec odjechali przy odgłosie okrzyków Eljen wydawanych przez całe zgromadzenie.

Czynności sejmów krajowych.

Na posiedzeniu sejmku *czeskiego* w dniu 2go b. m. najwyższy marszałek krajowy oświadczył: „Wczorajsze zajścia na galerji zniewalają mię napomnieć publiczność, aby wstrzymywała się od wszelkich objawów; jeżeliby zajścia ponowiły się jeszcze, galerye

będą natychmiast wypróżnione.“ Zarazem oznajmił, że wczoraj wystosował notę do Namiestnika hr. *Łazańskiego*, w której wyraził ubolewanie, iż organa bezpieczeństwa nie oparły się wyprawieniu demonstracyi. z prośbą, aby na przyszłość zapobieżono podobnym wypadkom, które mogłyby tamować wolność obrad reprezentacyi sejmowej. Przystąpiono do debaty specjalnej nad wnioskiem większości względem wniosku Riegera o uniwersytecie. Hr. *Leo Thun* broni swojej poprawki, która opiewa jak następuje: „Profesorowie i docenci przedmiotów, które nie po łacinie wykładane być mają, mogą wykładać po niemiecku, lub po czesku; kandydaci, którzy w sposób prawny wykazą się ze swego uzdolnienia, mogą w miarę zasługi i potrzeby uzyskać posady profesorów zwyczajnych lub nadzwyczajnych bez względu, czy wykładają po czesku lub po niemiecku; uczącym się ma być zostawiona możność słuchania przedmiotów, zwłaszcza obowiązkowych, po niemiecku i po czesku. Przyjąć trzeba za zasadę, aby przy wszystkich egzaminach na uniwersytecie wolno było używać języka niemieckiego i czeskiego; egzamina ogólne mają odbywać się według zyczenia kandydatów w czeskim lub niemieckim języku. O ile te zasady mają być uwzględnione przy rigorozach należy porozumieć się z uniwersytem.“

Kardynał *Schwarzenberg* popiera poprawkę hr. *Leona Thuna*, którą też przy głosowaniu przyjęto.

Następnie marszałek krajowy odczytał notę namiestnika hrab. *Łazańskiego*, w której tenże ubolewa, że władze wykonawcze nie pojęły i nie przeprowadziły jak należało środków wczoraj zarządzonych i oznajmia, że dla zapobieżenia podobnym demonstracyom zarządził kroki surowe. *Sladkowski* przemawia, że galerya nie tamowała wolności rozpraw. *Herbst* odzywa się: Sądzę, że to zbiegowisko pospółstwa.. (burzliwa przerwa w centrum wołanie: do porządku!) *Herbst* uniewinnia swoje wyrażenie a Marszałek zamyka posiedzenie.

Na posiedzeniu sejmku *czeskiego* z dnia 1. marca toczyły się rozprawy nad wnioskiem Riegera co do równouprawnienia języków niemieckiego i czeskiego na uniwersytecie praskim. Referenci większości i mniejszości, *Tomek* i *Hasner*, odczytali relacje. Za wnioskiem większości (za przyjęciem wniosku Riegera bez zmiany) przemawiają *Tonner*, *Brauner*, *Indra*, *Hamernik*, *Trojan*, *Cupr*, *Sadil*, *Rieger*, hr. *Leo Thun* i kardynał *Schwarzenberg*. Za wnioskiem mniejszości (wystosować zapytanie do uniwersytetu) zgłaszają się do słowa *Wolf*, *Grohman*, *Brinz* i *Höfler*. O godzinie 4tej z południa posiedzenie było przerwane i rozpoczęło się znów o godzinie 4^{3/4}. Jako mowcy jeneralni wystąpili *Rieger* za wnioskiem większości a *Herbst* przeciwko wnioskowi, zaś *Hasner* jako referent mniejszości. Reprezentant rządu, radca namiestnictwa *Back*, oświadczył iż rząd nie będzie się mógł uchylić od konieczności zapytania uniwersytetu o zdanie, uniwersytet zaś będzie miał sposobność wyjawić to zdanie. Rządowi leży na sercu interes sławnej wszechnicy, zarówno jednak leży mu na sercu żądanie Czechów podniesienia ich języka i literatury. Rząd po najdokładniejszym zbadaniu różnych stosunków przy ostatecznej decyzji nie będzie miał względu na ofiary pieniężne.

Na posiedzeniu *węgierskiej* izby deputowanych z dnia 1. marca wniosek *Deaka* został odczytany i przyjęty bez rozpraw. Kausal wniósł dodatkowo, ażeby do komisji dla lepszego stosunku wybrano 52 członków zamiast 50. Dodatek ten przyjęty został. Kartki wyborcze w sobotę mają być składane. Po sprawdzeniu kilku wyborów posiedzenie do soboty odroczone zostało.

Przy imiennem głosowaniu wniosek mniejszości odroczone został większością 121 głosów przeciwko 100. Powstał główny okrzyk „Sława“ na galerji, powtarzany przez tłumy na ulicy. *Herbst* żąda opróżnienia galerji, *Brinz* ponawia to żądanie, galerye opróżnione zostały w śród wielkiego ruchu i oporu ze strony centrum izby. Na ulicy okrzyki nie ustały. Posiedzenie zamknięto o godzinie 8. Deputowanych *czeskich* przyjmowano na ulicy hucznyem powitaniem.

Na posiedzeniu sejmku *kroackiego* odczytano przedstawienie do Jego Cesarskiej Mości względem nieodpowiedzialności i nietykalności członków sejmku. Następnie odczytano odpowiedź Jego Ces. Mości odmawiając zawieszenie nakazanej rekrutacyi, tudzież odmawiającą zwinięcie pogranicza wojskowego. Przy odczytaniu imienia Jego Cesarskiej Mości powstały huczne okrzyki *Zywie!*

W sejmie *kroackim* na posiedzeniu dn. 2. b. m. powstała zwawa debata nad zapytaniem, czy budżet krajowy ma być wzięty pod obrady. Deputowani *Dr. Klaić*, *Perkovic* i *Zivković* są przeciw przystąpieniu do debaty. *Klaić* zwraca uwagę, że nie masz obecnego reprezentanta rządu, któryby mógł udzielać wyjaśnienia. Uchwalono nie rozpoczynać debaty. Posiedzenie jutro. Na porządku dziennym rozprawy nad najwyższemi reskryptami względem rekrutacyi *Pogranicza wojskowego* i *Dalmacyi*.

Francya.

Paryż, 2. marca. (*Rozprawy w izbie.*) Posiedzenie ciała prawodawczego z 27. z. m. było bardzo burzliwe i skończyło się bardzo gwałtowną sceną, do której dał powód pewien wyraz ministra stanu *Rouhera*. Odpierając wymówki deputowanego *Glaiss-Bizoni* nazwał je minister *arlekiadą* (*pasquinade*), co wywołało istną burzę głosów pochwalających i ganiących, tak że prezydent zmuszony był zamknąć posiedzenie.

Na wczorajszem posiedzeniu przemawiał przed głosowaniem nad ustępem względem sprawy *rymskiej margrabia Pyrée* za świecką

władza Papieża, a Gueroult zbijał jego rozumowania. Kolb Bernad obawia się o przyszłość papieżstwa po odejściu wojsk francuzkich. Jules Favre żąda oddzielenia władzy duchownej od świeckiej w interesie samego katolicyzmu, na co odpowiedział Granier de Cassagnac.

Nakoniec na dzisiejszem posiedzeniu motywował Favre swoją poprawkę względem Szlezwik-Holsztynu; krytykował bierne zachowanie się Francuzi wobec Austrii i Prus, i niechce, ażeby zdawało się, iż Francuzi popiera śmiało zamiary rządu pruskiego. Morin, Ollivier i Thiers zadają, ażeby Francuzi obrała wyraźniejszą politykę, i oświadczyli, że niepodobna przyjąć projektu adresu z absolutnem milczeniem. Na żądanie komisji został ten artykuł dodatkowy oddany jej pod rozagę. Carnot motywował potem poprawkę opozycyi względem Polski.

Niemcy.

Berlin, 2. marca. (*Adres Królowi podany przez 57 członków izby panów.*) Adres Królowi złożony przez 57 członków izby panów opiewa jak następuje:

„Zbliżyć się do tronu Waszej Królewskiej Mości z uczuciem dawnej wierności podpisani widzą potrzebę, gdyż zatargi w kraju doszły do zgorzeń grozących podkopać uczucie prawne i wierność poddanych i przyprawić ojczyznę o upadek, a niespodziewane zamknięcie sejmu nie pozwoliło im uczynić to w imieniu izby panów. Mądrości i stałości Waszej Królewskiej Mości udało się w przeszłym roku przez umowę gasteińską zapewnić krajom należymy i stanowczy wpływ na rząd Księstw zaelbiańskich. Umowa gasteińska daje podstawy do pozyskania floty a tem samem do pomnożenia potęgi, co wywołuje zgodne i gotowe do ofiar oddanie wszystkich sił i dawne uczucie pruskie, jeżeli ma być wyzyskane według woli Boga ku zaszczytowi i rozszerzeniu ducha i wpływu niemieckiego. Dziękujemy Waszej Królewskiej Mości, że mądrość i umiarkowanie W. Król. Mości przy umowie gasteińskiej znalazły drogę ku ułatwieniu ziszczeń prawnych, ze względu na interesa Niemiec, koniecznych żądań Prus i ku wzmocnieniu owego przymierza, które spowodowało tak świetne sukcesy broni niemieckiej i polityki niemieckiej, przez co po raz pierwszy od wieków rozszerzone zostały granice Niemiec, oddalony został wpływ zagraniczny, tudzież złamana została potęga nieprzyjaciół wewnętrznych. Tem cięższa byłaby odpowiedzialność, gdyby przez winę drogiej strony przymierze nadwątlone zostało. Pojąć można, chociaż uholewać nad tem trzeba, iż zamiast zgodnej wdzięczności całego kraju występuje gorzka nienawiść ku rządowi przez W. Król. Mość zaprowadzonemu, że rządowi temu, mającemu do waleczenia z licznymi trudnościami za granicą, wewnątrz kraju wszelkie przeszkody stawiane bywają, dla zatamowania błogiej jego działalności i dla poniżenia Prus, zamiast zyskania dla nich nowych zaszczytów. Zewnętrzna polityka Prus nie może być wyjęta z silnej dłoni W. Król. Mości, jak to usiłowano uczynić przez uchwałę skrajną, zapoznającą wszelkie rzeczywiste stosunki względem Lauenburga. Prusy utraciłyby potęgę swoją w Niemczech i w Europie, gdyby w sprawach ich wewnętrznych stanowiły chwiejne i między sobą niezgodne większości reprezentacyi kraju. Dziękujemy W. Król. Mości za przeprowadzenie reorganizacyi kraju. Kto nie chce sławy Prus, może nie chcieć wzmocnienia armii, i owszem starać się będzie, chociaż daremnie podkopać ducha i żołnierskiego posłuszeństwa armii, jako pewnej podstawy tronu, siac będzie niezgodę między wojskiem i ludem. Każdy bezstronny pozna, iż reorganizacya armii dała tylko znak zatargom, które poza nią całe życie polityczne państwa zakłócić miały, w brew konstytucyi zaprzeczano prawa Króla, prawa izby panów przy ustanowieniu budżetu. Większość deputowanych sama miała oznaczyć wydatki.“

„Nie może być naszym zadaniem jako członków izby panów, poświęcenie lekkomyślnie konstytucyi, której izba panów był swój zawdzięcza. Lecz nie idzie teraz o te prawa. Izba deputowanych przywłaszcza sobie kierunek wszystkich spraw państwa, i zamiast ściśle ograniczonego współdziałania w prawodawstwie finansowem narusza, prawdziwą władzę monarszą. Izba deputowanych przepisywać chce wybór sług W. Król. Mości, chce im zakresłać ich działanie. Konstytucya przez Królów pruskich nadana, zaręcza potęgę korony, władza królewska zostaje zawsze punktem centralnym państwa pruskiego. Idzie o utrzymanie najwyższego tego klejnotu, z całą siłą, którą Bóg W. Król. Mości użyczył. W ostatnich dniach sądził przez Króla mianowani i w imieniu króla wyrokujący, zaczęli sąd najwyższy, pod którego stoją karnościami, naruszyli znaczenie jego, uznając za nieważny wyrok doład nieznan, i to w tonie i duchu oburzającym wiernych poddanych, jedynie dla tego że sąd najwyższy orzekł, iż W. Król. Mość broniony jesteście przeciwko zbrodni zdrady głównej, a sługi W. Królewskiej Mości przeciwko oszczerstwu, jeżeli zbrodnie popełnione zostaną przez deputowanych w reprezentacyi krajowej. W. Król. Mość odebrał miecz od Boga dla ukarania złoczyńców. W. Król. Mość nie mógłbyś usunąć się od wypełnienia tej powinności przez sądy swe i bezstronny wymiar sprawiedliwości, bez zamącenia poczucia prawa w całym kraju, bez utraty wolności i pewności upadku. Walki o konstytucyę spotęgowały się dziś do najwyższego stopnia. Odnoszą się do najwyższych praw boskich i ludzkich, do utrzymania monarchii chrześcijańskiej, do bytu Prus. Przysięgamy w walce tej stać wszystkimi siłami po stronie W. Król. Mości i prosimy Boga o udzielenie

nam siły ku temu, tudzież prosimy żeby Bóg Waszą Król. Mość uzbroił mądrością swą i siłą.“

Rosya.

(*Kolej charkowsko-azowska.*) „Gazeta gubernialna charkowska“ donosi, że na wniosek prezydującego w tamczym urzędzie ziemskim, zgromadzenie charkowskich właścicieli gruntów, uchwaliło podanie do tronu adresu od miasta, o zatwierdzenie kolei charkowsko-azowskiej, z prośbą do naczelnika gubernii, aby przesłał ten adres do ministra spraw wewnętrznych, dla przedstawienia Najjaśniejszemu Panu.

(*Złoto.*) „Golos“ pisze: Otrzymaliśmy prywatną wiadomość, że na wyspie Sytcha, przy kopaniu dolów do telegrafu amerykańskiego, znaleziono samorodne złoto. Doniesienie to nabiera tem większej doniosłości, że podaje myśl, jakoby odkryty pokład co do obfitości kruszczy przypomina Kalifornię. Wiadomość tę powtórzyły rosyjskie i zagraniczne dzienniki; lecz podług odebranych przez nas pewnych doniesień, są to tylko wieści, a na drodze urzędowej nie dotąd niewiadomo.

Księstwa Naddunajskie.

Bukaraszt, 23. lutego. (*Abdykacya księcia Kuzy. — Nowe ministerjum. — Proklamacya rządu tymczasowego*) Od dziś rana Kuza przestał być Księciem i podpisał abdykacyę swoją na rzecz obcego Księcia a właściwie na rzecz rządu tymczasowego złożonego z generała Goleseo, pułkownika Karalambi i Lascara Cartargiu. Rząd ten zamianował następujące ministerjum: minister-prezydent Jan Ghika, minister spraw wewnętrznych Demeter Ghika, sprawiedliwości Jan Cantacuzeno, skarbu Maurojeni, robót publicznych D. Stourdza, wojny pułkownik Lecca, wyznań religijnych C. A. Rossetti. Rzecz stała się sposobem następującym: o godzinie w pół do czwartej ranej około 40 spiskowych weisnęli się do pałacu książęcego. Znajdowali się między nimi członkowie rządu tymczasowego pułkownik Crezulesco i pułkownik Lecca. Na straży pałacu był pułkownik Lecca, należący do spisku. Książę Kuza usłyszał zgiełk, zaryglował drzwi do swojej sypialni i groził, że strzelać będzie, gdyby kto do pokoju wejść śniac. Pomimo tego spiskowi wylamali drzwi i znaleźli Kuze w pół ubranego a pania Maryę Obrenowicz w łozku. Kuza widząc, że wszelki opór jest daremny i że życie tylko straciłby mógł, poddał się i podpisał następującą abdykacyę, którą dzisiejszy *Monitorul* ogłosił: Abdykacya ta opiewa jak następuje:

„My Alexander Jan I, zgodnie z życzeniem całego narodu i z zobowiązaniem, jakie na siebie przyjęliśmy przy wstąpieniu na tron, składamy dziś 11. (23. lutego) 1866 roku rządu w ręce namiestnictwa książęcego i ministerjum przez lud wybranego. Podpisano Alexander Jan.“

Następnie Kuze uwięziono, w miejscu, które dotąd jest tajemnicą. Namiestnictwo zamianowało ministerjum, kazało uwięzić prefekta Baldimana, Margilomana i dyrektora poczt i telegrafów Liebrechta, wydało proklamacyę do ludu, zapewniło sobie posłuszeństwo armii i zawiadomiło agentów i konsulów jeneralnych mocarstw zagranicznych o zaszelej zmianie rządu, pismem do c. k. jenerałnego konszula wystosowanem. Radość ludu jest nie do opisanania. Żołnierze bratają się z obywatelami. Spokojność i porządek nie były naruszone.

Bukareszt, 24. lutego. Wczoraj w południe zebrała się izba deputowanych i senat na wspólne posiedzenie w sali metropolii, gdzie namiestnictwo złożyło dokument abdykacyi Księcia Kuzy i oba ciała polityczne wezwało do wyboru nowego Księcia. Ciało prawodawcze przyjęło doniesienie namiestnictwa z wielką radością i proklamowało jednomyślnie Hrabiego Flandryi Księciem Rumunii. Senatorowie i deputowani złożyli jeden po drugim przysięgę wierności nowo obranemu Księciu i podpisali następnie akt następujący:

„W roku 1866 dnia 11/23. lutego senat i izba deputowanych połączone, przez jednomyślną aklamacyą, według życzenia przez Dywan ad hoc w roku 1857 wyrażonego, obrały Jego Królewską Wysokość Filipa, Eugeniusza, Ferdynanda, Klemensa, Balduina, Leopolda, Jerzego Hr. Flandryi i Księcia Saskiego pod imieniem Filipa I. Księciem połączonych Księstw Rumunii i akt wyboru podpisały.“

Proklamowaniu nowego Księcia towarzyszyły liczne wystrzały z dział a wieczorem miasto było rześisto oświetlone. Porządek i spokojność nigdzie nie były naruszone. Mało jednak jest osób, wyjąwszy wielki tłum żadnego zdania politycznego nie mający, któreby sądziły, że brat Króla belgijskiego będzie mógł lub będzie chciał przyjąć wybór jaki go spotkał. Hrabia Flandryi obecną pozycyę swoją zamieniłby na gorszą, gdyby jako Książę Multan i Wołoszczyzny pod zwierzchnictwem Porty otomańskiej przyjął koronę, któraby wkładała na niego najcięższy obowiązek uorganizowania kraju, pozbawionego w obecnych stosunkach wszelkich elementów organicznych. Mocarstwa zaś europejskie trudno żeby się zgodziły na zatwierdzenie tak specjalnego a może i nie legalnego aktu wyboru ciała prawodawczego Multan i Wołoszczyzny. Konsulaty tujejsze ani nie uznały nowego rządu ani też przeciwko niemu nie zaprotestowały, poprzestały na wzięciu do wiadomości zaszelej zmiany, oczekując instrukcyj rządów swych. Część osób wczoraj uwięzionych już na wolność puszczono zostały. Księcia Kuze trzy-

mano do wczoraj wieczora uwięzionego w domu jednym przy ulicy Colza, później wywieziono go pod eskortą do klasztoru Wakarest. Wczoraj odwiedził go konsul francuzki i znalazł go zupełnie zrezygnowanego i prawie zadowolonego ze swego położenia. Rząd prowizoryczny położył areszt na całą korespondencję prywatną Kuzy, i oczekują z ciekawością jej otwarcia. Mówią, że w prywatnej tej korespondencji znajdują się listy kompromitujące nie tylko osoby prywatne lecz i rządy. Dyrektorem policji w Bukareszcie został Jerzy Ghika, w którego mieszkaniu zawiązał się napiszek przeciwko Kuzie.

Kronika.

(Dzieciobójstwo.) W Ruczalach w powiecie Komarnieńskim, dnia 17. z. m. znaleziono pod mostem nieżywe dziecko płci męskiej, trzy tygodnie liczące, którego matka niebawem wykręta została i przyznała się, że dziecko przed porażeniem udusiła.

(Nieszczęsny wypadek.) Dnia 22. z. m. znaleziono w Serecie pod Czortkowiec zwłoki Macieja Banacha z Wygnanki, który będąc pijanym spadł z mostu i utonął.

(Przejsie na prawosławie.) „Ruski Inw.“ donosi: W roku 1865 w dycezie kijowskiej przeszło na prawosławie z wyznania rzymskiego 170 osób, a 51 żydów przyjęło chrzest św.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Stan austr. banku narodowego.

Dnia 28. lutego 1866.

S t a n c z y n n y.		złr.	c.
Wybite złoto i sztaby		125,501.444	18.
Weksle na miasta zagraniczne		6,327.569	20
Raty kolei południowej		6,000.000	—
Eskontowane weksle i efekta	złr. c.		
w Wiedniu	82,115.864	44	
Eskontowane w filiach	22,701.459	60	104,817.324 4
Pozyczki za poręką w Wiedniu	34,410.600	--	
W zakładach filialnych	7,235.300	—	41,645.900 —
Przywilej banku		80,000.000	—
Pozostały dług państwa za spłacenie banknotów waluty wiedeńskiej		9,136.791	7
Dług państwa do spłacenia w srebrze		9,980.000	—
Dług państwa pokryty dobrami skarbowymi		25,015.536	25
Zaległe raty za sprzedane dobra skarbowe		2,894.998	27.
Efekta do sprzedania		3,065.362	50
Pozyczka hipotekarna		64,827.268	6
Efekta funduszu rezerwowego po kursie z 30go grudnia 1865		11,167.133	37
Efekta funduszu pensyi		1,482.910	—
Kolej Karola Ludwika		8,309.070	—
Obligacye c. k. pożyczki podatkowej z r. 1864		765.600	—
Gmachy i inwentarze		4,495.966	68
Saldi bieżących rachunków		2,432.411	61
Razem		507,865.286	24.
S t a n b i e r n y.		złr.	c.
Fundusz banku		110,250.000	—
Fundusz rezerwowy		11,167.545	95.
Obieg banknotów		331,244.740	—
Przeznaczone do ściągnięcia asygnacye banku		658.658	14.
Należytości z żirów		4.396	93
Niepodniesione dywidendy		226.647	40
Listy zastawne w obiegu		52,772.745	—
Niepodniesione procenta listów zastawnych		57.167	15
Fundusz pensyi		1,483.385	66.
Razem		507,865.286	24.

W wiedeńskim Komitecie centralnym wystawy paryskiej w roku 1867 odbyć się mającej, zapowiedziane zostały z Galicyi i Bukowiny następujące przedmioty przeznaczone na wystawę:

I. Komitet filialny we Lwowie.

P. Karol Keller, fabrykant towarów koszykarskich i trzeiowych, towary koszykarskie, trzeiowe i plecionki; p. Kajetan Rutkowski, agronom, pszenica; p. Piotr Miaczyński, nafta, olej skalny; fabryka świeczek drewnianych Gellerta i sp., świeczki klonowe dla szewców; bar. Antoni Gostkowski, właściciel dóbr, pudreta, nasienie rzepaku, pszenica, breczka; p. Stanisław Strzałkowski, agronom, konie; fabryka drożdży prasowanych, spirytusu i octu, braci Gablenz, spirytus, ocet; hr. Włodzimierz Dzieduszycki, właśc. dóbr, płody przyrody, gips, kobierce wełniane; pan Władysław Gutowski, fabrykant maszyn, 4 modele maszyn; p. Zieliński, fabryka terpentyny i fajansu, terpentyna i wyroby z fajansu; p. Jan Wieczyński, agronom, kamień gipsowy; p. Michał Dornwald, fabrykant maszyn rolniczych, maszyny do siania rzepaku i maki z kości; spadkobiercy p. Alfreda Wolfa, pudreta; c. k. galicyjskie towarzystwo rolnicze, płody surowe; książę Leon Sapieha, właśc. dóbr, olej terpentynowy, kamień gipsowy; pp. J. Kodreński i Kercet, wyroby mączne; p. Mieczysław Darowski, glina ogniotrwała, ziemia fajansowa, gatunki perel; bar. Reinhold Winterfeld,

części składowe instrumentów muzycznych; p. Karolina Klein, zaprawa murarska do murów, metalu i miejsc próżnych; p. Adama Berskiego i sp. fabryka parafiny i świece parafinowych, wyroby z wosku ziemnego; pp. Eugeniusz i Teofil Korytkowie, miód, tytoń; p. Erazm Wolański, oleje eteryczne i nasiona; p. Krzysztofowicz, fabrykant sukna, sukno nieprzemakające; hr. Kazimierz Wodzicki, właściciel dóbr, glina i wełna; p. Wincenty Klimecki, agronom, miód.

II. Komitet filialny w Krakowie.

P. Wincentego Kirchmayera drukarnia „Czasu“ okazy typograficzne; p. A. Dudrak xylograf, rysunki do drzeworytów; p. Gustaw Lindquist malarz, obraz heraldyczny; huta w Długoszynie okazy cyny, galmanu i rudy ołowianej. P. Zdzisław Zaklika, gips, alabaster, glina; z hr. Szembeków hrabina Czajkowska hafty na suknie; zakład sztucznej chodowli ryb. hr. Adama Potockiego, pstrągi; młyn parowy hr. Ludwika Wodzickiego, wyroby mączne; p. Benedykt Szynkara, chleb; p. Kasper Mołęcki pierniki rozmaitego rodzaju; p. Franciszek Mikeska pierniki, wyroby z wosku i miód; p. Ignacy Hofelmajer fabrykant broni, broń; p. A. Stieglitz zegarmistrz, zegarki; p. Karol Kulikowski krawiec, ubiory narodowe; p. Bankowski Antoni szewc, obuwie.

III. Komitet filialny w Brodach.

Miasto Trembowla, płody natury; izba handlowo-przemysłowa, ubiory narodowe, prace statystyczne; cech tkacki płótno; p. Stanisław Zagórski właściciel dóbr, płody rolnictwa; hr. Alfred Potocki właściciel dóbr, wełna; p. Mikołaj Torosiewicz właściciel dóbr, płody rolnictwa; p. Wincenty Gnoiński właściciel dóbr, płody rolnictwa; p. Hilary Treter, nawóz mineralny, miód.

IV. Komitet filialny w Czerniowcach.

C. k. bukowińska dyrekcya finansowa płody gospodarstwa lasowego; hr. Otto Petrino płody surowe; zakład stadniny wojskowej w Radowcach płody gospodarstwa rolnego i lasowego; p. Aurelia Mikulitsch zbiór rozmaitych gatunków kukurudzy i marzanny farbierskiej; bukowińska izba handlowo-przemysłowa, ubiory ludowe, mapa przemysłowa i dróg, prace statystyczne, żarna, zbiór obuwia używanego na Bukowinie, zbiór rozmaitych sorbetów; p. A. Schlossmann wyroby mączne.

Ostatnia poczta.

Wiedeń, 4. marca. Dzisiejsza Gazeta Wiedeńska ogłasza w całości osnowę reskryptu cesarskiego do sejmu węgierskiego. Zostawiając ogłoszenie jej do następnych numerów, podajemy tymczasowo krótką treść tego ważnego dokumentu:

Przywrócenie komitatów i koronacyę winna poprzedzić rewizya ustaw z roku 1848. Artykuły II., III. i IV., co do zupełnie niezależnego rządu dla Węgier, władzy palatyna, nierozwiązywania Izby przed uchwaleniem budżetu, po części nie dadzą się po oznaczeniu spraw wspólnych utrzymać, a po części ukrócają prawa monarchy. Instytucya municypiów winna być pogodzoną z rządami ministeryalnemi, a gwardya narodowa wykreślona. Zyczyby należało także rewizyi innych ustaw. Koronacya nie jest cczą ceremonią; religia i sumienie zakazują zaprzysięgać zachowania ustaw, których utrzymać niepodobna. Król, co zaprzysięże, tego i dochowa niezłomie. Za porozumieniem się nastąpi przywrócenie i koronacya, za koronacyą amnestya.

Berlin, 2. marca. Z rozkazu Króla odłożył hrabia Goltz swój odjazd do Paryża do jutra do wieczora.

Królewiec, 2. marca. Redaktor dziennika N. Königsb. Ztg. został dziś z rozkazu prokuratury państwa aresztowany za artykuł poszlakowany o zdradę stanu i podżeganie do buntu.

Wejmar, 2. marca. Gazeta wejmarska dowiaduje się z pewnego źródła, że Paryż jest przeznaczony na miejsce zebrania się konferencyi w sprawie Księstw nadnaujskich.

Kiel, 2. marca. Kiel. Ztg. donosi: Członków komisji budżetowej powołał rząd krajowy na dzień 5. b. m. do Kielu.

Hamburg, 3. marca. Jenerał Manteuffel powrócił wczoraj do Szlezewiku.

Paryż, 3. marca. Memorial diplom. potwierdza, że odpowiedź gabinetu amerykańskiego opiewa pomyślnie.

Paryż, 3. marca. Monitor potwierdza, że Cesarzewicz zachorował na odrę, ale słabość jest bardzo łagodna i nie obudza żadnej obawy.

Madryt, 2. marca. W Kortezach oświadczył O'Donnell, że stan oblężenia będzie trwać tak długo, dopokąd partya progresistów nie przestanie spiskować.

Florenca, 3. marca. Odjechał kuryer do Berlina, który wiezie ratyfikacyę traktatu ze związkiem celnym.

London, 2. marca. Telegram z Bombaju z 27. z. m. donosi o zamordowaniu Sultana Muskatu przez powstańców.

Bukareszt, 2. marca. Przedwczoraj przeciągały tłumy ludu po mieście, żądając gwardyi narodowej. Minister Dymitr Ghika przyrzekł utworzenie jej. Dekret rządu prowizorycznego znosi wszelkie wyroki przeciw prasie. Lista cywilna, którą dotąd pobierał Kuza, przypada aż do ustanowienia nowego Księcia na rzecz skarbu publicznego. Rząd żądał od izby mianowania komisji do zbadania pozycyi finansowej, i drugą komisję do sprawdzenia rachunków ministerstw wojny i robót publicznych. Na pożyczkę narodową subskrybowano już znaczne kwoty. Wczoraj otworzono bank. Rada municypalna w Bukareszcie została zastąpiona tymczasową komisją; 18 prefektów usunięto i zastąpiono nowymi.

